

Finansinspektionens författningssamling

Utgivare: Hans Schedin, Finansinspektionen, Box 6750, 113 85 Stockholm.
Beställningsadress: Fakta Info Direkt, Box 6430, 113 82 Stockholm. Tel. 08-587 671 00, Fax 08-587 671 71.
Prenumerera även per e-post på www.fi.se.
ISSN 1102-7460

FFFS 2002:7

Utkom från trycket
den 17 april 2002

Finansinspektionens föreskrifter om uppföranderegler på värdepappersmarknaden

beslutade den 20 mars 2002.

Finansinspektionen föreskriver¹ följande med stöd av 1-2 §§ förordningen (1991:1007) om handel och tjänster på värdepappersmarknaden.

1 kap. Tillämpningsområde

1 § Dessa föreskrifter innehåller följande bestämmelser om värdepappersrörelse

- 2 kap. Allmänna bestämmelser
- 3 kap. Regelansvarig person
- 4 kap. Information från kund
- 5 kap. Information till kund
- 6 kap. Hantering och dokumentation av affärsuppdrag
- 7 kap. Anställdas och närståendes egna affärer med finansiella instrument och utländsk valuta
- 8 kap. Tilldelningsregler vid offentligt erbjudande att förvärva aktier m.m.
- 9 kap. Avbrytande av handel
- 10 kap. Anmälningsskyldighet vid avslut i finansiella instrument
- 11 kap. Avräkningsnota

2 § Värdepappersbolag, svenska bankinstitut som fått tillstånd att driva värdepappersrörelse och utländska företag som med tillstånd driver värdepappersrörelse från filial här i landet ska för sin svenska verksamhet tillämpa samtliga bestämmelser om inte annat anges.

3 § Värdepappersbolag och svenska bankinstitut som fått tillstånd att driva värdepappersrörelse ska för sin verksamhet genom utländsk filial som riktar sig till utlandet tillämpa samtliga bestämmelser utom bestämmelserna i

- 4 kap. Information från kund
- 5 kap. Information till kund
- 6 kap. Hantering och dokumentation av affärsuppdrag
- 9 kap. Avbrytande av handel
- 11 kap. Avräkningsnota

4 § Värdepappersbolag och svenska bankinstitut som fått tillstånd att driva värdepappersrörelse ska för sin gränsöverskridande verksamhet som riktar sig till utlandet tillämpa samtliga bestämmelser utom bestämmelserna i

- 4 kap. Information från kund
- 5 kap. Information till kund
- 6 kap. Hantering och dokumentation av affärsuppdrag

---

¹ Jmfr rådets direktiv 93/22/EEG av den 10 maj 1993 om investeringstjänster inom värdepappersområdet.

9 kap. Avbrytande av handel

5 § Utländska företag som här i landet driver värdepappersrörelse från inämald filial från EES-området, ska endast tillämpa nedan angivna bestämmelser för värdepappersföretag.

4 kap. Information från kund

5 kap. Information till kund

6 kap. Hantering och dokumentation av affärsuppdrag

9 kap. Avbrytande av handel

11 kap. Avräkningsnota

6 § Utländska företag som driver värdepappersrörelse genom inämald annan gränsöverskridande verksamhet från EES-området ska endast tillämpa nedan angivna bestämmelser för värdepappersföretag.

4 kap. Information från kund

5 kap. Information till kund

6 kap. Hantering och dokumentation av affärsuppdrag

2 kap. Allmänna bestämmelser

1 § Ett värdepappersföretag ska utfärda instruktioner för hur intressekonflikter som uppstår ska hanteras i samband med utförande av egna affärer, uppdrag åt emittenter och andra kunder.

2 § Om värdepappersföretaget bedriver s.k. corporate financeverksamhet med stöd av tillstånd enligt 1 kap. 3 § första stycket 5 lagen (1991:981) om värdepappersrörelse samt inom ramen för denna verksamhet även med stöd av 1 kap. 3 § första stycket 2 nämnda lag ska corporate financeverksamheten vara åtskild från övrig verksamhet på ett sådant sätt att information inte otillbörligt kan utnyttjas i någon annan del av rörelsen. Företaget ska utfärda instruktioner om hur sådan verksamhet ska hållas avskild från övrig verksamhet.

3 § Ett värdepappersföretag som medverkar vid emissioner eller erbjudanden som är riktade till en öppen krets ska se till att den information som lämnas, enligt vad värdepappersföretaget känner till, är riktig samt ger en rättvisande bild av erbjudandet.

4 § Ett värdepappersföretag ska alltid hålla en kunds finansiella instrument avskilda från institutets tillgångar, om inte annat överenskommit.

3 kap. Regelansvarig person

1 § Ett värdepappersföretag ska ha en eller flera regelansvariga personer som har till uppgift att se till att anställda i institutet och dess styrelse vid var tid har kännedom om gällande regler för den verksamhet som bedrivs.

2 § Styrelsen ska se till att den regelansvarige rapporterar direkt till styrelsen eller till ledningen i företaget. Vidare ska styrelsen utfärda instruktioner om när och hur information om gällande regler ska lämnas till styrelsen och företagets anställda.

4 kap. Information från kund

1 § Ett värdepappersföretag ska dokumentera uppgifter om en kunds identitet, samt, i den utsträckning det behövs för att tillvarata kundens intressen, uppgift om

kundens ekonomiska situation, erfarenhet av värdepappersmarknaden och syftet med de tjänster kunden efterfrågar.

2 § Innan ett värdepappersföretag träffar avtal med en kund om diskretionär förvaltning ska institutet, i den utsträckning det behövs för att tillvarata kundens intressen, inhämta uppgifter om kundens riskprofil, placeringshorisont samt placeringsrestriktioner. Uppgifterna ska dokumenteras.

5 kap. Information till kund

1 § Ett värdepappersföretag ska till sina kunder lämna information enligt 2–6 §§ nedan. Informationen ska vara rättvisande samt anpassad efter kundens behov av information. Kunden ska på begäran få skriftlig information.

Information om institutet

2 § Innan ett värdepappersföretag utför en värdepapperstjänst för en kunds räkning för första gången ska företaget informera om

- företagets namn, adress, telefonnummer och e-postadress,
- namn på den finansiella koncern som företaget ingår i,
- vilka tillstånd att bedriva värdepappersrörelse som företaget har
- förekomsten av eventuella intressekonflikter mellan kunden och företaget och hur dessa i så fall hanteras av företaget,
- om kunderna omfattas av insättningsgarantin och/eller investerarskyddet,
- hur klagomål och ersättningsanspråk från kunden hanteras samt
- om företaget står under Finansinspektionens tillsyn.

Information om finansiella instrument och värdepapperstjänster

3 § Innan ett värdepappersföretag utför en värdepapperstjänst för en kunds räkning för första gången ska företaget lämna information om riskerna med de finansiella instrument och värdepapperstjänster, som företaget tillhandahåller kunden.

4 § Om ett värdepappersföretag lämnar investeringsrådgivning till en kund ska detta dokumenteras i anslutning till rådgivningstillfället. Sådan dokumentation ska på begäran lämnas ut till kunden. Ett värdepappersföretag ska ha riktlinjer för hur dokumentationen ska ske.

Med investeringsrådgivning avses i dessa föreskrifter rådgivning till en individuell kund som avser placeringar i finansiella instrument och som har karaktären av en personlig rekommendation baserad på företagets uppgifter om kundens ekonomiska situation, erfarenhet av värdepappersmarknaden och syftet med placeringarna.

5 § Ett värdepappersföretag ska regelbundet tillhandahålla en depåkund kontoutdrag som utvisar kundens innehav av finansiella instrument och penningmedel, om inte annat avtalats med kunden.

Information om priser och avgifter

6 § Innan ett värdepappersföretag utför en värdepapperstjänst för en kunds räkning ska institutet lämna kunden information om gällande priser och avgifter.

6 kap. Hantering och dokumentation av affärsuppdrag

1 § Ett värdepappersföretag ska dokumentera samtliga affärsuppdrag när de tas emot från en kund. Med affärsuppdrag avses uppdrag från kund angående order om köp eller försäljning av finansiella instrument.

2 § Följande uppgifter ska normalt dokumenteras:

1. kundens namn och personnummer eller annan uppgift som identifierar kunden,
2. datum och klockslag för mottagandet av uppdraget,
3. transaktionsslag,
4. typ av finansiellt instrument,
5. antal finansiella instrument eller nominellt belopp,
6. villkor för uppdragets utförande och
7. namn på den person hos värdepappersföretaget som tagit emot uppdraget.

Första stycket 1-6 gäller även vid s.k. automatisk orderförmedling.

3 § Om en kund annullerar ett affärsuppdrag ska värdepappersföretaget dokumentera detta. Dokumentationen ska innehålla hänvisning till det aktuella affärsuppdraget, tidpunkt för annulleringen samt i förekommande fall namn på den person som tagit emot uppgift om annullering.

4 § Ett värdepappersföretag ska dokumentera klockslag för varje avslut när affärsuppdraget är genomfört, om genomförandet stått under företagets kontroll. Om företaget och Finansinspektionen kan erhålla motsvarande tidsuppgifter på annat sätt, behöver företaget inte utföra tidsregistrering.

5 § Så snart det är möjligt, ska avslutet noteras på kundens depå eller motsvarande. Om värdepappersföretaget utför köp eller försäljning av samma typ av finansiella instrument för flera kunders räkning behöver sådan notering inte ske förrän senast vid affärsdagens slut, under förutsättning att kunderna därmed känner till gällande principer för fördelning.

6 § Om ett värdepappersföretag medger att affärsuppdrag får tas emot och utföras utanför företagets lokaler, ska företaget utforma särskilda riktlinjer för detta.

7 § Om ett värdepappersföretag ger tillstånd till en mäklare att under en kortare tid på en kunds uppdrag bevaka och utföra affärsuppdrag, avseende hela eller delar av kundens innehav av finansiella instrument, ska företaget utforma särskilda riktlinjer för detta.

8 § Telefonsamtal vid ett mäklarbord hos ett värdepappersföretag ska spelas in. Detta gäller även företagets samtal som avser affärsuppdrag via annan telefon i en lokal med tillgång till handelssystemet hos en börs eller auktoriserad marknadsplats, eller i en lokal som inrättats särskilt för handel med finansiella instrument.

Affärsuppdrag som tagits emot via mobiltelefon eller vid personligt sammanträffande med en kund, och därför inte spelats in, ska dokumenteras. De mobiltelefonabonnemang som används i värdepappersrörelsen ska vara värdepappersföretagets egendom. Värdepappersföretaget ska ha riktlinjer för hur uppdrag som inte spelats in ska hanteras.

9 § Registrering av affärsuppdrag via dataterminaler och annan utrustning får utföras endast av person som har behörighet att använda terminalen eller utrustningen.

10 § Ett värdepappersföretag ska ha rutiner för arkivering av dokumentation av affärsuppdrag, oavsett på vilket sätt de mottagits. Detsamma gäller tidsregistrering av avslut, såvida inte klockslaget registrerats automatiskt. Arkiveringstiden för inspelade band ska vara ett år utöver löpande månad.

7 kap. Anställdas och närståendes egna affärer med finansiella instrument och utländsk valuta

1 § Ett värdepappersföretag ska ha regler i sin värdepappersrörelse för anställdas och närståendes egna affärer med finansiella instrument. Reglerna ska omfatta sådana affärer med utländsk valuta som köps avista i annat syfte än för betalning av finansiella instrument, varor, tjänster eller resor.

Med närstående avses i dessa föreskrifter make eller sambo samt omyndiga barn som står under den anställdes vårdnad. Med närstående jämställs även juridisk person med vilken den anställda, ensam eller tillsammans med annan, har väsentlig ekonomisk gemenskap, och i vilken den anställda utövar ett väsentligt inflytande.

Undantag får göras för anställda i en filial i annat land, om de omfattas av lokala regler på området.

2 § Av reglerna ska framgå att anställda och närstående – när de inte omfattas av förbudet mot korttidshandel i 15 § lagen (2000:1087) om anmälningsskyldighet – som förvärvar finansiella instrument får avyttra dessa finansiella instrument med vinst tidigast en månad efter förvärvet (en månadsregeln). Denna bestämmelse gäller även vid köp av utländsk valuta.

3 § I reglerna får undantag från en månadsregeln göras vid situationer av tvingande karaktär, och om det är uppenbart att syftet med reglerna inte åsidosätts.

4 § Styrelsen eller ledningen i ett värdepappersföretag ska utfärda instruktioner om när och hur kontroll ska ske av att utfärdade regler följs. Styrelsen eller ledningen ska också utse en person som är ansvarig för kontrollen.

8 kap. Tilldelningsregler vid offentligt erbjudande att förvärva aktier m.m.

1 § Om ett värdepappersföretag handlägger ett sådant erbjudande att förvärva aktier och aktierelaterade instrument som omfattas av bestämmelserna i 2 kap. lagen (1991:980) om handel med finansiella instrument eller 5 kap. lagen (1992:543) om börs- och clearingverksamhet får vid överteckning tilldelning till anställda hos värdepappersföretaget ske endast under förutsättning att:

1. emittenten medgett att vid överteckning tilldelning får ske även till anställda i värdepappersföretaget,
2. det av prospektet framgår att emittenten givit ett sådant medgivande som anges i 1, och
3. den sammanlagda tilldelningen till samtliga anställda i värdepappersföretaget inte överstiger fem procent av vad som är tillgängligt för tilldelning till allmänheten.

2 § Vad som sägs i 1 § gäller även för närstående till anställd, om denne i sin tjänst har befattning med det aktuella offentliga erbjudandet. Samma bestämmelser gäller även för tilldelning till sådan juridisk person med vilken den anställda, ensam eller tillsammans med annan, har väsentlig ekonomisk gemenskap, och i vilken den anställda utövar ett väsentligt inflytande.

3 § 1 § gäller inte om tilldelningen sker genom lottningsförfarande under överinseende av någon från företaget fristående kontrollant, eller om annan likvärdig metod används för att tillgodose kravet på objektivitet vid tilldelningen.

9 kap. Avbrytande av handel

1 § När handeln med ett finansiellt instrument är föremål för handelsstopp enligt bestämmelserna i 10 kap. 1 § lagen om börs- och clearingverksamhet och 3 kap. 8 § lagen om värdepappersrörelse, får inte ett värdepappersföretag handla eller medverka vid handel med OTC-derivat för vilket den underliggande tillgången utgörs av det finansiella instrument som är föremål för handelsstoppet.

10 kap. Anmälningsskyldighet vid avslut i finansiella instrument

1 § Anmälningsskyldigheten enligt 1 kap. 7 a § andra stycket lagen om värdepappersrörelse omfattar alla avslut i följande finansiella instrument:

1. aktier, emissionsbevis avseende aktier, interimsbevis avseende aktier, depåbevis, optionsrätt till nyteckning av aktier, betalda teckningsaktier (BTA),
2. obligationer och andra fordringsrätter; dock endast de samlade affärerna i samma instrument,
3. terminskontrakt avseende aktier och aktieindex, samt
4. optioner inklusive s.k. warranter avseende aktier och aktieindex.

Anmälan ska ske elektroniskt, om inte annat avtalats med mottagaren.

2 § Rapporterna ska, med det undantag som anges i tredje stycket, innehålla följande uppgifter:

1. beteckning och nummer på de instrument som köpts och sålts, där ISIN-kod ska anges om sådan finns,
2. datum och klockslag för affären,
3. pris, ränta eller kurs,
4. det berörda värdepappersföretaget och, om annat värdepappersföretag eller kreditinstitut är motpart eller företräder motparten, även detta, och
5. volym.

Anmälan ska, vad avser de under 1 § första stycket 1, 3 och 4 angivna finansiella instrumenten ske inom fem minuter från avslut, om anmälan ska ske till en börs eller auktoriserad marknadsplats, och senast kl. 08.00 svensk tid dagen efter affärsdagen, om anmälan ska göras till Finansinspektionen.

Vad gäller de under 1 § första stycket 2 angivna finansiella instrumenten ska rapportering ske senast kl. 08.00 svensk tid dagen efter affärsdagen och för varje finansiellt instrument innehålla uppgifter om:

1. beteckning och nummer på de instrument som köpts och sålts, där ISIN-kod ska anges om sådan finns,
2. vägt snittpris avseende handlad volym under affärsdagen och
3. total volym för samtliga affärer under affärsdagen.

3 § Om värdepappersföretaget är skyldigt att anmäla avslut i värdlandet, som gjorts på en börs eller annan reglerad marknad, är institutet inte skyldigt att anmäla

avslutet till vare sig svensk börs, auktoriserad marknadsplats eller Finansinspektionen.

Första stycket gäller också om värdepappersföretaget är skyldigt att i värdlandet till en myndighet eller behörigt organ anmäla avslut som gjorts utanför en börs eller annan reglerad marknad, eller har möjlighet att anmäla nämnda avslut till en myndighet eller behörigt organ och utnyttjar denna möjlighet. I sådant fall ska den, till vilken anmälan skett, anses ha mottagit denna för den svenska börsens, auktoriserade marknadsplatsens eller Finansinspektionens räkning.

11 kap. Avräkningsnota

1 § Avräkningsnota ska, om båda parter är värdepappersföretag, upprättas av säljaren. Om avslutet mellan två värdepappersföretag avser byte ska avräkningsnota upprättas av vardera parten. Är endast en av parterna ett värdepappersföretag ska avräkningsnota upprättas av värdepappersföretaget. Detta gäller även då värdepappersföretaget handlar i eget namn för annans räkning (kommission). Om avslut har skett i kommission ska en särskild avräkningsnota upprättas mellan värdepappersföretaget och den för vars räkning företaget handlat.

Om ett värdepappersföretag deltar vid avslut mellan andra parter ska avräkningsnota upprättas av värdepappersföretaget.

Om en clearingorganisation enligt lagen om börs- och clearingverksamhet, enligt en överenskommelse med ett värdepappersföretag åtagit sig att upprätta avräkningsnota behöver institutet inte upprätta sådan nota.

2 § Avräkningsnota ska upprättas på avslutsdagen eller, om detta inte är tidsmässigt möjligt, senast påföljande bankdag.

3 § Den som upprättat en avräkningsnota på blankett ska, om inte annat avtalats, sända en kopia av notan till motparten samma dag som notan upprättades eller, om detta inte är tidsmässigt möjligt, senast påföljande bankdag. Om uppgifterna överförs via tekniskt hjälpmedel ska de finnas tillgängliga för mottagaren inom samma tidsfrist.

4 § En avräkningsnota ska innehålla uppgift om:

1. parternas namn och adress och i förekommande fall personnummer, organisationsnummer eller annat identifieringsnummer,
2. vilken dag som avslutet ägt rum,
3. tidpunkt för avslut om uppgiften finns tillgänglig, eller uppgift om att tidpunkt för avslut meddelas kunden om han så begär,
4. på vilken börs eller auktoriserad marknadsplats avslutet har genomförts eller att avslutet har genomförts utanför en sådan marknad,
5. transaktionsslag,
6. vilket finansiellt instrument som omsatts,
7. antal eller nominellt belopp som omsatts,
8. kurs eller ränta till vilken avslut skett,
9. köpeskilling eller, avseende byte, avtalat värde på det finansiella instrument som omsatts och avtalad mellanskillnad,
10. likviddag,
11. vem som upprättat avräkningsnotan, och
12. om avslutet gjorts i kommission eller för egen räkning, eller om institutet medverkat vid avslutet utan att själv vara part i detta.

Vid dataöverföring eller förvaring enligt 7 § av de uppgifter som avses i första stycket kan alla eller vissa av uppgifterna anges i kodad form.

5 § Om ett värdepappersföretag träffar en överenskommelse med ett annat värdepappersföretag om att de uppgifter som ska anges i en avräkningsnota ska överföras genom system som tillhandahålls av en central värdepappersförvarare enligt lagen (1998:1479) om kontoföring av finansiella instrument, behöver uppgift inte lämnas om avslutet gjorts i kommission eller för egen räkning. Detsamma gäller om överenskommelse träffats med Sveriges riksbank, Riksgäldskontoret eller annat företag som antagits som kontoförande institut.

Uppgift om avslutet gjorts i kommission eller för egen räkning behöver inte heller lämnas vid överföring av de uppgifter som ska anges i en avräkningsnota genom system som tillhandahålls av en clearingorganisation enligt lagen om börs- och clearingverksamhet, om clearingorganisationen träffat avtal med ett värdepappersföretag om att nämnda uppgift inte behöver lämnas. Vad som anförs i denna paragraf gäller dock endast under förutsättning att systemen åtminstone kan tillhandahålla de uppgifter som krävs enligt 4 § första stycket 1-11.

6 § Om det finns särskilda skäl kan Finansinspektionen medge undantag från bestämmelserna i 1-5 §§.

7 § Ett värdepappersföretag ska på sätt som föreskrivs i bokföringslagen (1999:1078) under minst tio år på betryggande sätt förvara de avräkningsnotor som företaget har upprättat.

Dessa föreskrifter träder i kraft den 1 juli 2002 i fråga om 1-10 kap., då 1-7 kap. samt 9 kap. Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 1998:21) om handel och tjänster på värdepappersmarknaden ska upphöra att gälla. 11 kap. träder i kraft den 1 september 2002 då 8 kap. Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 1998:21) om handel och tjänster på värdepappersmarknaden ska upphöra att gälla.

CLAES NORGREN

Ülle-Reet Jakobson